

da poteka zakrasevanje v glavnem v zgornjih plasteh, do 100—200 m globine, čeprav sega kraško pretakanje mnogo globlje. Četudi je hidrologija daleč v ospredju, Zötl ne zanemarija kraške morfologije. Ugotavlja, da se podzemeljska hidrografska mreža z veliko zamudo prilagaja morfološkemu razvoju v nekraški okolici, ki določuje erozijsko bazo. Zato meni, da lahko morfogenetske raziskave bistveno osvetlijo kraško pretakanje.

Knjiga je obenem priročnik za tehnična kraška hidrološka dela. Založba Springer je omogočila tehnično izvrstne skice in skoraj luksuzen tisk. Škoda, da avtor ni na tekočem glede najnovejših kraškomorfoloških dognanj po svetu.

M. D. Bleahu, Morfologia carstică. 590 s., 184 risb, 101 fot., București, 1974, broš.

Bleahuva »Kraška morfologija« je do neke mere pravo nasprotje »Morfogetike«, ki jo je napisal prof. geografije v Szegedu Jakucs. Bleahuv učbenik je soliden pregled kraške geomorfologije na podlagi resnično izrabljene in ne samo v seznamu navedene literature. Skupen pa jima je do neke mere morfodinamičen pogled na kraško geomorfologijo. Pri tem daje Bleahu velik pomen litoškimi pogojem, ki so v knjigi izredno drobno obdelani. Svetovna razgledanost avtorja se vidi tudi pri hidrološkem pregledu.

Da o tej knjigi tu ne bo več govora, je kriv jezik, v katerem je knjiga objavljena. Romunski tekst ne pojasnjuje kak mednarodni jezik, ne pri skicah in fotografijah in ne v povzetku. Če knjiga ne bo prevedena v kak mednarodni jezik, najbrž ne bo imela večjega vpliva na svetovno krasoslovje, kar je škoda.

V poročilu o učbenikih Gvozdeckega, Čikiševa, Zötl in Jakucs, jugoslovanski krasoslovci ne moremo molče mimo naslednjega. V njih sta Dinarski kras kot klasično kraško ozemlje in jugoslovansko krasoslovje upoštevana znatno manj kot v učbenikih, o katerih smo poročali v starejših Geografskih vestnikih. Gvozdeckij se je v svojem historičnem pregledu krasoslovja sicer omejil že z naslovom poglavja na Sovjetsko zvezo, toda med pregledom krasa po svetu je Dinarskemu Krasu odmerjena le ena stran teksta. Jakucs sicer večkrat omenja primere z Dinarskega krasa, toda jugoslovansko krasoslovje, ki je delno sicer zastopano v pregledu literature, med tekstom skoraj da ni upoštevano. V 64 strani dolgem poglavju z naslovom »Vzorčne pokrajine in pojavi kraškega otekanja« najdemo med opisom Dinarsko-grškega krasa v Zötlvi knjigi prikaz hidroloških razmer na slovenskem krasu — v petitu pod črto. Tu ni mesto za razglabljanje, zakaj novejši učbeniki — Bleahuv je izjema — vedno manj upoštevajo naš kras in našo znanost. K temu je gotovo pripomoglo tudi nezadovoljivo objavljane naših rezultatov v mednarodnih jezikih. Gotovo pa do tega prihaja tudi iz naslednjega vzroka. Večina avtorjev je raziskovala pogloblitve kraške predele sveta in ti predeli so tudi bolj v ospredju njihove knjige. Pri nas pa stavljamo takemu raziskovanju tujcev skoraj nepremostljive ovire, ki so z gledišča strateške varnosti sicer razumljive, a prinašajo udarec ugledu posestnikov klasičnega krasa.

I. Gams

O geografiji Jugoslavije

Sozialgeographische Fragestellungen, Beiträge zum Symposium in Ljubljana/Maribor in Oktober 1975, Materialien 5, Geographisches Institut der Universität Frankfurt, Frankfurt am Main 1976.

Peta številka publikacije geografskega inštituta univerze v Frankfurtu pri naša enaindvajset referatov z medinstitutskega posveta sodelavcev geografskega inštituta univerze v Frankfurtu in inštituta za geografijo univerze v Ljubljani, ki je bil v Ljubljani in Mariboru. Vsebina posveta je bila metodologija socialno-geografskega znanstveno-raziskovalnega dela ob primerih konkretnih raziskav sodelavcev obeh inštitucij, to je na primerih Slovenije in gospodarskega in populacijskega zgoščenega območja Frankfurta.

Avtorji iz Frankfurta so prispevali sledeče razprave: Klaus Wolf »Razmišljanja o oblikovanju geografskega raziskovanja in študija na visokih šolah«, Roswitha Hantschel in Elke Tharun »Pripombe k metodologiji kvantifikacije«, Franz Schymik »Problemi razumevanja regionalne mobilnosti in imobilnosti«, Peter Jurczek »Vrednost mikroprostorskih raziskav v geografiji«, Kurt Gathof »Bivanje v naselju Dietzenbach (Analiza zadovoljstva z bivališčem kot rezultat okolja)«, Hans Georg Glaesser »Aschaffenburg-Nilkheim (K nastanku in razvoju mestnega predela v Aschaffenu glede na učinek urbanističnega načrta ter javnih in poljavnih nosilcev zazidave)«, Doris Krüger-Röth »K položaju stanovanj v predelu Frankfurt-Sachsenhausen« in Peter Röth »Razmišljanja o proučevanju za rekreacijo potrebnih površin v urbanem prostoru«.

Od slovenskih geografov pa so prispevali razprave sledeči: Vladimir Klemenčič »Položaj geografije v Sloveniji«, Igor Vrišer »Industrializacija Slovenije«, Jakob Medved »Tržna usmerjenost kmetijstva v Sloveniji«, Marijan Klemenčič »Socialni prelog v Sloveniji«, Marjan Ravbar »Prostorska struktura funkcije izobraževanja v Sloveniji«, Matjaž Jeršič »Kratek pregled raziskovalnega dela na področju geografije turizma na Slovenskem«, Mirko Pak »Funkcija oskrbe pri razvoju regionalne strukture v občini Slovenska Bistrica«, Borut Belec »Tipi vinogradniških regij v Sloveniji«, Božidar Kert »Novejše transformacije agrarnega prostora in agrarne produkcije v Pesniški dolini pod vplivom hidromelioracije«, Mavricij Zgonik »Prekomejne migracije v Severovzhodni Sloveniji kot nov prostorski pojav« in Ludvik Olas »Sezonska zaposlitev prebivalstva iz Prekmurja kot dejavnik prostorskih sprememb«.

Kljub temu, da so skoraj vsi prispevki predstavili ustrezna metodološka izhodišča, pa so v tem pogledu nekateri prispevki še posebej izstopali (Hantschel, Tharun, Jurczek, Glaesser, Vrišer). Wolfov uvodni prispevek je bolj teoretične narave. Redko kateri zbornik je tako bogat na teoretičnih in metodoloških predstavah kot ta. Posebno vrednost mu daje dejstvo, da so hkrati podana praktična uporaba metod na konkretnih primerih in kratka predstavitev rezultatov takšnih metodoloških pristopov. Nekaj razprav pa je sploh prva tovrstna predstavitev izsledkov določene problematike.

M. Pak

Zlatko Pepeonik: Jugoslavenska ekonomska emigracija u Švedsku, Radovi Instituta za geografiju, br. 13, Zagreb, 1976, str. 5—152.

Med številnimi študijami inštituta za geografijo v Zagrebu o problemih ekonomske migracije v evropskih državah je študija o jugoslovanski ekonomski migraciji na Švedsko nedvomno najbolj poglobljen in kompleksen prikaz jugoslovanske ekonomske migracije v neko državo. Čeprav delež jugoslovanskih ekonomskih migrantov na Švedskem ni velik in je leta 1970 znašalo število jugoslovanskih državljanov na Švedskem le 36.863, pa so toliko večji problemi, specifičnosti in učinki te migracije pri samih migrantih in krajih, od koder ti prihajajo ali kamor se vračajo.

Svoje proučevanje je avtor oprl na dokaj skromne podatke jugoslovanskega popisa prebivalstva 1971 ter trimesečnih in vsakoletnih poročil švedskega ministrstva za migracije. Še posebej koristni so bili podatki ankete o priseljencih na Švedsko iz leta 1969. Na osnovi teh podatkov je avtor obdelal in s številnimi tabelami in grafičnimi prilogami predstavil ekonomske, prostorske in socialne probleme jugoslovanske ekonomske migracije na Švedskem. Zlasti podrobno so predstavljeni dejavniki, ki vplivajo na preobrazbo začasnih migrantov v stalne emigrante.

Znanstven pristop in osebno poznavanje problema dajeta delu deloma vzorčni značaj za podobna proučevanja, kar še zlasti velja za proučevanja ekonomske migracije z vidika socialne geografije in sociologije. Ob tem pa vendarle ostaja odprtih še vrsta prostorskih problemov, ki zadevajo bistvo geografskega zanimanja o gospodarskih selitvah.

M. Pak